Моральні цінності, ідеали наших предків (за п’єсою «Ярослав Мудрий»). 11 клас

Тема історичного минулого завжди приваблювала письменників. І це не випадково, адже не одна чорна вість сколихнула нашу рідну землю! Хто тільки не хотів загарбати тебе, моя Україно! Скільки грабіжників зазіхало на багатство і незалежність стольного міста Києва! Вони приходили до тебе, столице, з вогнем і мечем і гинули на твоїх майданах, біля твоїх стін, на стрімких берегах Дніпра. У народі ти завжди був символом непохитності, непереможності і вічної слави.

До історичної тематики звернувся у своїй творчості і відомий український письменник Іван Кочерга. Одним з кращих його творів є романтична драма «Ярослав Мудрий». З неї ми довідуємося, що коріння нашого народу сягає далеко в глиб віків.

І. Кочерга змальовує сувору й героїчну добу, коли наші пращури боролися за єдність Київської Русі, за її мирний розвиток і процвітання.

Почуттям любові до рідної землі пройнята вся поема. Усі руські люди, дійові особи п'єси — палкі патріоти. Так, Микита, син новгородського посадника Коснятина, прийшов до Києва, щоб помститися за смерть батька. Проте, придивившись до правління князя, Микита усвідомлює, що Ярослав — справжній патріот, хоча він убив найдорожчу для Микити людину — його батька. Але заради чого зробив цей учинок князь? Саме турботою про зміцнення держави викликані суворі рішення князя, спрямовані проти Коснятина та його прихильників, які хотіли відірвати Новгород від Києва. Нелегко Ярославу карати новгородського посадника, адже той свого часу не раз допомагав йому. Та коли Коснятин підняв руку проти єдності Русі, Ярослав наказує знешкодити «гідру навісну». Микита переконався в мудрості Ярослава і сам гине, захищаючи Київ. Інший герой, Журейко, теж покривджений князем, доходить висновку, що Ярослав віддає всі свої сили для зміцнення держави. Але по-своєму правий і Журейко, коли висловлює погляд народних низів на політику Ярослава:

Раніш, ніж храми будувать святі,
Годиться правду ствердити в житті.
Як бачимо, ідеали справедливості були священними для наших предків.

Мене вражають почуття любові Єлизавети й Анни до рідного Києва і рідного краю. Юна Єлизавета помирає від смутку на чужині.

Та найповніше і найяскравіше ідея патріотизму розкривається в образі Ярослава Мудрого, який є композиційним та сюжетним центром п'єси. Чому ж драматурга зацікавила саме ця постать? На мою думку, його приваблювало те, що цей образ передусім суперечливий, у якому тісно поєдналися глибокі протиріччя: лицарська відвага, державний розум, підтримка науки, культури, високоморальність і водночас — честолюбство, лукавство, лякливість. Чи не інтригує часом нас цей загадковий персонаж? Давайте заглибимося в найтонші порухи душі Ярослава Мудрого.

Усі помисли, мрії, діяння князя спрямовані на те, щоб возвеличити Київ, створити могутню і єдину державу. Ярослав — воїн і будівничий, який керується правилом: «Раніш закон, а потім благодать». Заради розквіту і спокою своєї країни князь веде полки проти чуді та печенігів А вставши з бойового сідла, береться розбудовувати місто — одне з найбільших в Європі. За часів Ярослава було споруджено Золоті ворота, окрасою Києва стала Софія. Русь перетворилася на могутню державу.

Своє багатство Ярослав використовував для просвітницької діяльності, бо був високоосвіченою людиною. Книгу він цінував дорожче, ніж золото, і заснував першу на Русі бібліотеку.

До останніх хвилин життя думав Ярослав про свою країну. Заради кращого майбутнього рідної землі князь жертвує навіть рідними доньками. Нелегко люблячому батькові назавжди розлучатись з ними, та інтереси вищої політики вимагають цього: Руська земля дістане сильних союзників.

А відчуває себе князь кровним русичем. Він з гордістю і гідністю говорить про свою матір — руську за походженням, хоч і рабиню, бо це єднає його з народом. Ярослав рішуче виступає проти прагнення варягів підкорити Київ і гнівно заперечує спробам Інгігерди ствердити вищість варягів.

У чому полягає сила Ярослава Мудрого? Напевно, у тому, що він був завжди з народом і вірив у його силу й незламність:

Народ мій тут, на рідних цих просторах,
Від Києва до Ладоги живе.
Князь пишається своєю Батьківщиною, її славною історією, високою культурою, мовою.

Отже, драматург створив яскраву галерею наших пращурів, яким були властиві любов до

своєї історії, почуття патріотизму, чого, на жаль, бракує сучасним діячам, і перш за все нам, молодому поколінню.